

методичний рівень викладач. Отже, відносини між учасниками педагогічного процесу є основним компонентом педагогічної діяльності, а суб'єкт-суб'єктивні відносини – запорукою його успіху.

По-шосте, зумовлює взаємозалежність завдань, змісту, методів і форм організації навчання. Її основу становить міждисциплінарна психолого-педагогічна концепція, зорієнтована на високий рівень комунікативності й активності студентів, теоретичної рефлексії, на інноваційну й інтелектуальну ініціативу, активність суб'єктів навчання.

Головним завданням сучасної школи є реалізація особистісно-орієнтованої моделі освіти. У зв'язку з цим постає питання про підготовку вчителя, здатного здійснювати його в навчально-виховному процесі. Формувати такого вчителя потрібно в середовищі, для якого характерні високогуманні відносини між викладачами і студентами навчального закладу, в умовах реалізації ідей педагогіки співробітництва. Педагогіка співробітництва спрямована на формування високогуманних відносин між суб'єктами педагогічного процесу; організацію навчального процесу, який би забезпечував творчий розвиток майбутнього спеціаліста; індивідуалізацію і диференціацію навчання у вищому навчальному закладі; на формування творчого колективу студентів; співпрацю між педагогами і студентами.

Пропагуючи на практиці ці ідеї, вітчизняна педагогіка й освіта сьогодні зобов'язані зробити все можливе для відродження і поширення цінностей, що забезпечують нашому народові справжню духовність. Сьогодні саме гуманітарні, ціннісні аспекти є визначальними у розвитку особистості майбутнього вчителя.

Література

1. Харламов И.Ф. О педагогическом мастерстве, творчестве и новаторстве // Педагогика. – 1992. – №7-8. – С.11-15.

КОМУНІКАТИВНИЙ АСПЕКТ АДМІНІСТРАТИВНОГО СУПРОВОДУ МОЛОДОГО ПЕДАГОГА У ЗАГАЛЬНООСВІТНІЙ ШКОЛІ

Артюшенко В.О. (Полтава)

Одним із істотних завдань, що стоять перед керівництвом школи у ситуації, коли колектив поповнюється недосвідченим учителем, є оцінка його професійного рівня на даний момент, виявлення сильних і слабких моментів у роботі, а також з'ясування можливостей і допомога в реалізації молодому педагогові власного потенціалу.

При вирішенні цього завдання актуалізується протиріччя: з одного боку, певне уявлення про роботу початківця і його професійні проблеми має скластися в адміністрації уже в перші тижні навчального року, а з іншого – для об'єктивної оцінки потрібен більш значний час.

Тому виникає потреба розмежування напрямків аналізу згідно масштабності характеристик, які йому підлягають. Пропонуємо виділити їх три, а саме глобальний, поточний та оперативний.

Глобальний аналіз має враховувати комплексні результати роботи молодого педагога, які стануть очевидними по закінченні навчального року, і зорієнтований на вивчення успішності класів, де цей вчитель працює, взаємин, що склалися в нього з учнями та їхніми батьками, позиції в педагогічному

колективі та інших широкомасштабних підсумків діяльності за цей період. Поточний аналіз передбачає вивчення професіоналізму вчителя при організації роботи класу над певною навчальною темою, обсяг предметних знань, володіння різноманітними прийомами навчання і виховання, здатності до конструктивного вирішення конфліктів, схильності до самоосвітньої діяльності та інших моментів, що безпосередньо стосуються його психолого-педагогічної та методичної підготовки. Звичайно, цей напрямок може повноцінно реалізуватися за кілька місяців. Але третій з визначених напрямків, оперативний, дає змогу вже з перших днів виявити можливі проблеми в роботі молодого педагога внаслідок аналізу особливостей його професійного спілкування.

За класифікацією В.М. Куніциної, можна виділити дві групи труднощів у спілкуванні: а) ті, що переживаються суб'єктивно, хоча й не завжди очевидні для співрозмовників; б) об'єктивні, тобто ті, «що виявляють себе в умовах безпосередніх контактів і знижують успішність спілкування та задоволеність його перебігом» [1, с. 347].

Серед різноманітних засобів усунення труднощів першого типу відзначимо професійне наставництво – звичайно, правильно організоване, не формальне, а таке, що базується на оптимальних міжособистісних контактах. Воно характеризується рівністю соціального статусу обох педагогів – молодого та досвідченого і повинне базуватися на засадах особистісної рівності. Російський педагог В.Слущкий, описуючи взаємини вчителя-наставника зі своїм підшефним, підкреслює як значущі такі моменти: організація знайомства зі школою, її традиціями та з іншими педагогами, з особливостями класів, допомога у плануванні – перед початком навчання; вивчення особливостей роботи молодого вчителя – з перших днів. При цьому наставник не стільки аналізує уроки в традиційному розумінні цього слова, скільки бесідує з молодим колегою, відзначаючи цікаві моменти уроку. «Ці бесіди, – пише В.Слущкий, – давали багато несподіваних спостережень, провокували запитання, відкривали те, над чим слід працювати, і водночас якимось дивним чином зміцнювали впевненість у собі, підвищували у власних очах» [2, с. 52].

Дещо інший, більш формальний і водночас – більш об'єктивний характер носить спостереження за роботою молодого вчителя з боку керівництва школи. З відомих причин, вони не можуть бути настільки щільними, хоча, скажімо, роботи В.О. Сухомлинського дають чудовий приклад того, як грамотний аналіз директором школи особливостей спілкування педагога з учнями протягом кількох уроків здатен допомогти вчителю виявити і усунути комунікативні хиби викладання [3, с.462].

Неможливо чітко відокремити роботу над усуненням суб'єктивних і об'єктивних труднощів спілкування. Проте обидва ці напрямки формування комунікативності вчителя як складової його професійної майстерності повинні враховуватися і певним чином забезпечуватися адміністрацією школи при роботі з молодим педагогом уже з перших днів його професійної діяльності.

Література

1. Куницына В.Н., Казаринова Н.В. Погольша В.М. Межличностное общение. Учебник для вузов. СПб.: Питер, 2001. – 544 с.
2. Слущкий В «Катехизис» директора школы. Основы управленческой компетентности. – М.: ИКЦ «МарТ», 2007. – 128 с.
3. Сухомлинский В.О. Розмова з молодим директором// Сухомлинський В.О. Вибрані твори в 5 томах. – Т. 4. –К.:Радянська школа, 1977. – С. 393-628.